

Stvaranje osnove za nenasilno djetinjstvo: provedba zabrane tjelesnog kažnjavanja djece

Smjernice za provedbu

#STOPnasilju zajedno
Serija samita o rješenjima

Lipanj 2021

End Violence
Against Children

End Corporal
Punishment

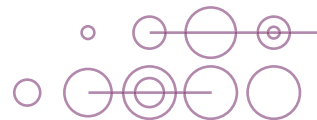

Positive
Discipline In
Everyday Life

Save the Children

Stvaranje osnove za nenasilno djetinjstvo: provedba zabrane tjelesnog kažnjavanja djece, smjernice za provedbu.

Posebno izvješće serija summita o rješenjima za **#STOPnasilju zajedno**.

Posebno izvješće serija samita o rješenjima za #STOPnasilju zajedno. Objavljeno u lipnju 2021 od Globalnog partnerstva za zaustavljanje nasilja nad djecom

end-violence.org

endcorporalpunishment.org

Uz zahvalu Hrvatskom
pedijatrijskom društvu na
ustupljenom prijevodu.

Pozadina

Sama reforma zakona neće ukloniti tjelesno kažnjavanje. Cilj ovih smjernica je pružanje praktičnih informacija za podršku provedbi zakona koji zabranjuju tjelesno kažnjavanje u svim okolnostima. Potrebne su edukativne i preventivne mjere kako bi se podigla svijest o štetnosti tjelesnog kažnjavanja djece, kako bi se informiralo o pravu djece na zaštitu te stvorilo bitnu osnovu za promjenu društvenih normi i ponašanja. Ove smjernice prate izvješće „Zabrana svakog oblika tjelesnog kažnjavanja djece: postavljanje osnova za djetinjstvo bez nasilja“, također objavljenog u sklopu serije sastanaka skupa #STOPNasilju zajedno.

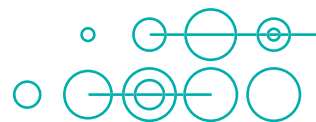
Globalno partnerstvo za zaustavljanje nasilja nad djecom pokrenuo je Glavni tajnik Ujedinjenih naroda u srpnju 2016. Danas je Partnerstvo za zaustavljanje nasilja jedino globalno tijelo usmjereno isključivo na jedan cilj dokumenta Ciljevi održivog razvoja (cilj br. 16.2): zaustavljanje svih oblika nasilja nad djecom. Partnerstvo obuhvaća preko 600 partnera uključujući vlade, agencije UN-a, istraživačke institucije, međunarodne nevladine organizacije, zaklade, organizacije civilnog društva, grupe iz privatnog sektora i druge. Iako različiti u mnogo pogleda, ujedinjuje nas jednostavno uvjerenje: svako dijete zaslužuje odrastanje bez nasilja.

Zaustavimo **tjelesno kažnjavanje** ključna je inicijativa Globalnog partnerstva za zaustavljanje nasilja nad djecom. Prethodno poznata kao Globalna inicijativa za ukidanje svakog tjelesnog kažnjavanja djece, inicijativa Zaustavimo tjelesno kažnjavanje provodi širok raspon aktivnosti posebno osmišljenih za postizanje zabrane i ukidanje tjelesnog kažnjavanja djece.

Radimo na tome da se u čitavom svijetu ukine tjelesno nasilje putem:

1. Vođenja i potpore na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini s podacima utemeljenima na dokazima i prilagođenim tehničkim resursima, smjernicama i pomoći.
2. Pružanja najnovijih i sveobuhvatnih baza podataka o pravnom statusu tjelesnog kažnjavanja, njegovoj rasprostranjenosti i posljedicama te načinima koji bi osigurali njegovo uklanjanje.
3. Pružanja tehničke pomoći vladama i građanskom društvu, podržavajući ih u zabrani i uklanjanju tjelesnog kažnjavanja.
4. Podržavanja globalnog pokreta partnera i onih koji podržavaju pokret na svim kontinentima.

Ove smjernice oslanjaju se na sljedeće postojeće ključne izvore:

Nenasilno djetinjstvo: Napuštanje tjelesnog kažnjavanja u regiji Baltičkog mora

Radi se o dvogodišnjem projektu koji vodi Vijeće država Baltičkog mora u suradnji s Globalnom inicijativom za ukidanje svakog oblika tjelesnog kažnjavanja djece, uz potporu Europske Unije, s ciljem promicanja učinkovite provedbe zakonskih zabrana tjelesnog kažnjavanja suradnjom, planiranjem i djelovanjem s više sudionika.

Inicijativa se oslanjala na iskustvo država u regiji Baltičkog mora, gdje je 10 od 11 država zabranilo svako tjelesno kažnjavanje – od onih s više od 30 godina iskustva u provedbi zabrane do onih koji su tek nedavno s tom zabranom krenuli.

Nacionalna savjetovanja održana su tijekom 2017. u Švedskoj, Finskoj, Latviji, Estoniji i Poljskoj, potom je održan niz tematskih stručnih savjetovanja 2018., a sve kako bi se informiralo o razvoju pet izvješća o smjernicama za prenošenje ključnih poruka i najboljih iskustava za provedbu nacionalnih zakona. Izvješća o smjernicama usmjerena su na provedbu zabrane u obiteljskom okruženju, pozitivno roditeljstvo, kampanje podizanja svijesti, pružatelje usluga i praćenje napretka.

Izvješća su dostupna na adresi: childrenatrisk.cbss.org/non-violent-childhoods/

Pozitivna disciplina i alternative tjelesnom kažnjavanju: UNICAT alat za provedbu pozitivne discipline

Ovaj praktični alat pripremila je Inicijativa Konvencije protiv mučenja u suradnji s organizacijom Child Rights Connect. Cilj je publikacije informirati države o koracima koje mogu poduzeti kako bi uskladile svoju politiku, zakone i obrazovanje s UN-ovom Konvencijom protiv mučenja i UN-ovom Konvencijom o pravima djeteta. Pokriva širok raspon okruženja u kojima tjelesno kažnjavanje i drugi oblici okrutnih ili ponižavajućih kazni služe kao metode discipliniranja djece. Sadrži niz dobrih iskustava za podršku i usmjeravanje roditelja, skrbnika i učitelja za primjenu pozitivnog pristupa discipliniranju djece.

Izveštaj je dostupan na adresi: cti2024.org/resources-for-states/

UNI346485

Potporna nacionalnim strategijama za postizanje cilja 16.2 Ciljeva održivog razvoja putem platforme INSPIRE

INSPIRE je tehnički paket koji je razvilo deset agencija predvođenih Svjetskom zdravstvenom organizacijom. Namijenjen je svima, od vladajućih do građana te postavlja sedam strategija koje postavljaju okosnicu za zaustavljanje nasilja nad djecom. U sklopu prve strategije – provedba i primjena zakona – ističe potrebu za zakonima koji roditeljima, učiteljima i drugim skrbnicima zabranjuju tjelesno kažnjavanje djece. U INSPIRE-u su navedeni i primjeri javnih i stručnih edukacija te programa o podizanju svijesti u cijelome društvu, koji su usmjereni na promjenu društvenih normi i stavova o primjeni nasilja u odgoju djece te bi oni trebali pratiti reforme zakona.

#STOPNasilju zajedno

Nasilje nad djecom predstavlja epidemiju zlostavljanja. Preko milijarde djece svake godine doživljava nasilje¹; – to ostavlja razorne kratkoročne i dugoročne posljedice. Unatoč razmjerima i učinku nasilja nad djecom – i dokazanim rješenjima temeljenim na postojećim dokazima²; – još uvijek nam nedostaju politička volja i financijska ulaganja koja su hitno potrebna kako bi djeca bila sigurna u svom domu, na internetu, u školi i unutar zajednice. Valja istaknuti da je COVID-19 povećao rizik od nasilja nad djecom u svakoj zemlji i zajednici. Kao rezultat pandemije, 84 milijuna³ djevojčica i dječaka moglo bi biti izloženo fizičkom, seksualnom i emocionalnom nasilju.

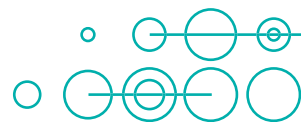
COVID-19 je također stvorio novi pritisak na nacionalne proračune i međunarodne donatore ugrožavajući već otprije ograničena ulaganja u zaustavljanje nasilja nad djecom, a sve nakon godina ostvarenog napretka. Cilj je kampanje #STOPNasilju zajedno inspirirati zajednicu koja se bori protiv nasilja i poticati političke i financijske angažmane nužne za konačno i potpuno zaustavljanje nasilja nad djecom.

Zabrana i ukidanje tjelesnog kažnjavanja ključni su za zaustavljanje svakog oblika nasilja i zlostavljanja djece; stoga je to jedan od šest prijedloga kampanje #STOPNasilju. Tjelesno kažnjavanje je najčešći oblik nasilja nad djecom u cijelome svijetu. Njegovo široko rasprostranjeno društveno prihvaćanje odobrava određenu razinu nasilja tijekom djetinjstva, učvršćuje nepovoljan položaj djece u društvu i otvara put drugim oblicima nasilja, iskorištavanja i zlostavljanja. Svako tjelesno kažnjavanje krši djetetovo pravo na poštivanje njegova ljudskog dostojanstva i tjelesnog integriteta. Trenutačno samo 13 % djece u svijetu živi u 62 zemlje u kojima je tjelesno kažnjavanje u potpunosti zabranjeno.

¹Hillis S, Mercy J, Amobi A, et al. Global Prevalence of Past-year Violence Against Children: A Systematic Review and Minimum Estimates. *Pediatrics*. 2016; 137 (3):e20154079

²INSPIRE: Seven strategies for ending violence against children, World Health Organization 2016

³COVID-19 Aftershocks: A perfect storm- Millions more children at risk of violence under lockdown and into the “new normal”, World Vision, 2020, p. 3

Uvod: Zašto je važna primjena?

Krajnji je cilj zabrane fizičkog nasilja da se potpunim uklanjanjem njegove primjene osigura da nijedno dijete nikada to nasilje ne iskusi. Zakonska zabrana šalje jasnu poruku da je udaranje i ozljeđivanje djeteta, iz bilo kojeg razloga, pogrešno, kao što je i udaranje i ozljeđivanje odrasle osobe pogrešno. No zabrana postaje zaista učinkovita onda kada se uspostave konkretne mjere kojima se sprječava da djeca dožive fizičko nasilje, koliko god ono slabo bilo. Primjena zakona ne predstavlja samo reakciju na odrasle koji nasilno kažnjavaju djecu – ovdje je ponajprije riječ o promjeni stava i prakse kako se fizička kazna više ne bi smatrala prihvatljivom, čime se omogućuje promjena društvenih normi ka pozitivnim, nenasilnim metodama odgoja djece.

U sklopu Ciljeva održivog razvoja (COR) usvojenih 2015. godine, države su se obvezale na izgradnju miroljubivih, nenasilnih društava u kojima se poštuju ljudska prava. Dnevnim redom uspostavljeno je 17 ciljeva, zatim podciljevi za njihovo ostvarenje te pokazatelji za nadzor napretka ka svakom od ciljeva. Okončanje fizičkog nasilja ključ je za ukidanje nasilja nad djecom (podcilj 16.2) i smanjenje nasilja u cijelom društvu dugoročno. Ono je također od ključne važnosti za ostvarivanje drugih podciljeva COR-a uključujući one koji se odnose na zdravlje (COR 3), obrazovanje (COR 4), nasilje nad ženama i djevojčicama (COR 5 i 16), jednakost (COR 5 i 10) te ekonomsku stabilnost i rast (COR 8).

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta (KPD) zahtijeva od država da poduzmu sve odgovarajuće zakonodavne, administrativne, socijalne i obrazovne mjere kako bi se djeca zaštitila od svih oblika nasilja dok su u skrbi roditelja, zakonskih skrbnika ili bilo koje druge osobe koja skrbi za dijete.

Države su stoga obvezane primjenjivati zakone o zabrani u okviru svojih međunarodnih i regionalnih obveza u svrhu zaštite ljudskih prava. Kako bi države napredovale u smjeru uklanjanja nasilnog kažnjavanja, zakon mora biti povezan s obrazovanjem javnosti, preventivnim mjerama i mjerama za podizanje svijesti, podržan multisektorskom koordinacijom, kao i nadzorom i evaluacijom.

Ključni koraci na putu od zabrane do potpune eliminacije tjelesnog kažnjavanja:

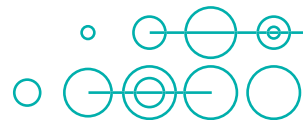

Donošenje zakona

Izričita zabrana u okviru zakonodavstva koristi djeci i onima koji žive ili rade s djecom ili za djecu. Ona se odnosi na različita okruženja u kojima djeca žive te na obiteljsko pravo i zakon o obrazovanju.

Prvi korak u zabrani tjelesnog kažnjavanja jest revizija nacionalnog pravnog okvira kako bi se jasno utvrdio status tjelesnog kažnjavanja u svim okruženjima, potom valja odrediti što je potrebno mijenjati. Potpuna zabrana zahtijeva uklanjanje bilo kakvih opravdanja za tjelesno kažnjavanje. U nekim državama pravo roditelja da se koristi tjelesnim kažnjavanjem prepoznato je u više od jednog zakona. Važno je da se svi relevantni zakoni izmijene te da se sve reference na ovo pravo ukinu. Ovo se, naravno, odnosi na sve zakone koji dopuštaju ili reguliraju provedbu tjelesnog kažnjavanja, npr. zakon o obrazovanju ili zakonodavstvo koje se odnosi na sustav skrbi ili kazneno-popravne sustave.

Jedini način da se provede jasna i beskompromisna zabrana svakog fizičkog kažnjavanja jest uporaba jasnog i beskompromisnog jezika u zakonodavstvu. Jasan jezik koji zabranjuje tjelesno kažnjavanje također ima obrazovnu svrhu budući da primarna svrha dobrog zakona jest obrazovna: spriječiti i zaustaviti zločine, ne samo kazniti zločin nakon što se učinjen.

Kampanje protiv fizičkog nasilja često ujedinjuju ljude iz različitih sektora. Katkada to uključuje predstavnike parlamenta, predstavnike vlade (npr. ministre), neprofitne udruge za prava djece, organizacije koje se bave ljudskim pravima, vjerske ili tradicionalne vođe te istaknute popularne ličnosti. Zamah koji je stvorila kampanja za postizanje reforme zakona potaknut će sinergiju među svim partnerima na nacionalnoj i lokalnoj razini – također će osigurati uvjete ili poticajno okruženje za zakonodavne promjene koje pomažu u olakšavanju razvoja nacionalne strategije za provedbu novog zakonodavstva.

Primjeri reforme zakona

Nepal

Prije reforme zakona

Članak 7. Zakona o djeci, 2048 (1992.): „Ne smatra se povredom bilo koji čin majke, oca, člana obitelji, skrbnika ili učitelja da grdi dijete ili ga lakše tuče radi njegovih interesa.”

Poslije reforme zakona

Članak 7(5) Zakona o djeci 2018 (neslužbeni prijevod): „Svako dijete ima pravo biti zaštićeno od svih vrsta tjelesnog ili psihičkog nasilja i kažnjavanja, zanemarivanja, nehumanog ponašanja, zlostavljanja ili diskriminacije na spolnoj osnovi, seksualnog zlostavljanja i iskorištavanja koje je počinio njegov/njezin otac, majka, drugi članovi obitelji ili skrbnik, učitelj ili bilo koja druga osoba”. Članak 66(2)(d) Zakona koji se odnosi na djecu 2018 (neslužbeni prijevod): „Tjelesno ili psihičko kažnjavanje ili nepoštivanje (ili nehumano ponašanje) u domu, školi ili bilo kojem drugom okruženju je kriminalizirano kao oblik nasilja nad djecom...”.

Costa Rica

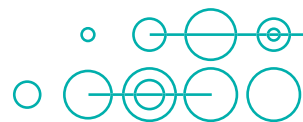
Prije reforme zakona

Članak 143. Obiteljskog zakona iz 1974.: „Očinska vlast daje prava i nameće dužnost odgoja, brige te zaštite i prava da s mjerom ispravlja sina ili kćer”.

Poslije reforme zakona:

Članak 143. Obiteljskog zakona iz 1974. (izmijenjen Zakonom o pravima djece i adolescenata na odgoj bez tjelesnog kažnjavanja i drugih oblika ponižavajućeg postupanja 2008): “Roditeljski autoritet daje prava i nameće dužnosti usmjeravanja, obrazovanja, skrbi, nadzora i discipline nad djecom, koja ni u kojem slučaju ne dopušta korištenje tjelesnog kažnjavanja ili bilo kojeg drugog oblika ponižavajućeg postupanje prema maloljetnicima...”.

Planiranje i koordinacija

Svaka zemlja će razviti Nacionalni akcijski plan temeljen na vlastitim potrebama i političkim strukturama. Taj će plan možda biti dio Dječjeg zdravlja, Dječje dobrobiti ili Ljudskih prava, a može biti i specifično usmjeren na prevenciju nasilja nad djecom. Primjeri Nacionalnog akcijskog plana koji uključuju eliminaciju tjelesnog kažnjavanja djece:

- Drugi Glavni plan za dječju politiku (2020.-2024.) u Republici Koreji je usredotočen na pozitivan odgoj i obrazovanje roditelja temeljeno na pravima djece.
- Regionalni akcijski plan za eliminaciju nasilja nad djecom iz 2015., izrađen u državama članicama ASEAN-a, koji poziva države da donesu zakone koji zabranjuju tjelesno kažnjavanje u svim okruženjima i da promiču provedbu pozitivnog odgoja.

Nacionalni akcijski plan ocrtava strateško usmjerenje i aktivnosti potrebne za rješavanje konkretnih pitanja prava djece. Posjedovanje dokumentiranog plana, ratificiranog od pravnog tijela (često parlamenta), može ojačati predanost političkim promjenama. Njegova provedba zahtijeva međusektorsku suradnju; njegov utjecaj ovisi o dugoročnoj predanosti.

Razvoj Nacionalnog akcijskog plana s procjenom troškova ključan je za učinkovitu provedbu. To može biti zaseban plan ili može biti integriran u nacionalni plan za uklanjanje svakog nasilja nad djecom ili nasilja u obitelji ili u plan zaštite nad djecom.

Ograničeni resursi ne bi trebali spriječiti provedbu zakona. Na primjer, primjena postojećih Nacionalnih akcijskih planova mogla bi osigurati da se, gdje je to moguće, rezultati maksimiziraju, a da se ograničeni resursi iskoriste učinkovito i da se izbjegne dupliciranje i rasipanje resursa.⁴ U procjeni troška Nacionalnog akcijskog plana uzimaju se u obzir nacionalni i lokalni kapaciteti i potrebe; bit će prihvaćen realan i praktičan pristup uključujući strategiju mobilizacije resursa za održavanje dugoročnih aktivnosti.

Nacionalni akcijski plan s procjenom troškova trebao bi biti usmjeren na dijete i multisektorski, a trebao bi uključivati:

- Metode podrške sudjelovanju djeteta u razvoju, provedbi i evaluaciji plana.
- Mehanizme koordinacije uključujući sve nacionalne i lokalne službe koje rade s djecom i za djecu, te obitelj, sve vladine službe i agencije odgovorne za djecu, obitelj i javno zdravstvo.
- Procese praćenja i evaluacije, ugrađene od početka kako bi se osiguralo da zabrana postiže pozitivne promjene u društvenim normama i ponašanjima u roditeljstvu i obrazovanju.
- Odgovarajuće resurse za potporu dugoročnoj kampanji za promjenu društvenih normi i proračune usmjerene na djecu.

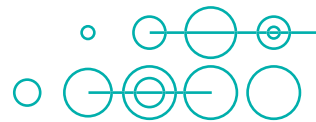
Uspješna provedba također zahtijeva uspostavu nacionalnog koordinacijskog mehanizma pod vodstvom Vlade, za razvoj, koordinaciju i izradu nacionalne i lokalne infrastrukture potrebne za provedbu plana. Ovaj mehanizam može uključivati Vladine službe odgovorne za obrazovanje, zdravstvo, pravosuđe i socijalnu skrb; privatni sektor; potom organizacije civilnog društva, kao što su strukovna udruženja, organizacije utemeljene na vjeri, akademske institucije, zaklade i druge nevladine organizacije.⁵ Isti tip koordinacije potreban je na lokalnoj razini. Nacionalni akcijski plan stoga će opisati programe i intervencije koje treba poduzeti i provoditi na nacionalnoj razini te na razini zajednice. Možda neće biti moguće provesti planirane aktivnosti istodobno u svim zajednicama i sredinama, tako da se može primijeniti fazni pristup kako bi se postigla pokrivenost u cijeloj zemlji.⁶

Postojeći mehanizmi zaštite djece u zajednici mogu se iskoristiti za uvođenje intervencija u slučajevima djetinjstva bez nasilja, budući da će doprijeti do šire skupine korisnika na razini zajednice. Također je potrebno uzeti u obzir potrebe i probleme zajednice, često i s ograničenim financijskim sredstvima. Međutim, moraju biti uspostavljeni adekvatni mehanizmi koordinacije i etički odgovarajuće evaluacije.⁷

⁴INSPIRE Sedam strategija za zaustavljanje nasilja nad djecom, str. 89 ⁵INSPIRE Sedam strategija za zaustavljanje nasilja nad djecom, str. 75

⁶INSPIRE Sedam strategija za zaustavljanje nasilja nad djecom, str. 88 ⁷INSPIRE Sedam strategija za zaustavljanje nasilja nad djecom, str. 76

Ključni čimbenici snažnog Nacionalnog plana akcija za prekid nasilja nad djecom uključuju:

- Sagledavanje konteksta nasilja nad djecom, kao i postojećih programa te resursa za njegovo sprječavanje u zemlji
- Identificiranje prioriteta temeljeno na opisanim problemima te dostupnim resursima
- Plan koji daje raspored planiranih akcija/ciljeva i njihovih vremenskih okvira
- Plan bi trebao uključivati analizu proračuna s detaljima o tome koliko je potrebno za svaku akciju i koji je izvor resursa
- Dostupna istraživanja o prevalenciji nasilja nad djecom u zemlji

Članak 4. UN-ove Konvencije o pravima djeteta zahtijeva od vlada da dodijele maksimalan opseg raspoloživih sredstava za zaštitu prava djece.

UNI309791

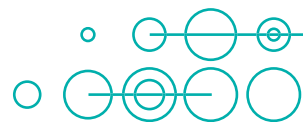
Komunikacija i podizanje svijesti

Osporavanje tradicionalnog prihvaćanja tjelesnog kažnjavanja i drugih okrutnih ili ponižavajućih oblika discipline zahtijeva dugotrajnu akciju. Podizanje svijesti i komunikacija ključne su mjere koje služe za poticanje usvajanja i provedbe nacionalnih zakona kojima se zabranjuje tjelesno kažnjavanje djece.

Bit će potrebne kampanje visokog profila u cijelome društvu kako bi se podigla svijest o zakonu, promicala svrha zabrane te podržale promjene u stavovima i ponašanju u vezi s nasiljem u odgoju djece. To zahtijeva identificiranje ciljne publike, razvijanje ključnih poruka (posebno za rješavanje specifičnih prepreka) i identificiranje najučinkovitijih prilika za komunikaciju.

Promicanje nenasilnih oblika roditeljskog odgoja i obrazovanja trebalo bi biti ugrađeno u sve kontaktne točke između vlade, roditelja i djece: u zdravstvenim, socijalnim i obrazovnim službama uključujući ustanove za rano djetinjstvo, vrtiće i škole. Također bi to promicanje trebalo integrirati u početno i stručno usavršavanje učitelja i svih onih koji rade s djecom u sustavima skrbi i pravosuđa.

Obrazovne mjere za podršku novom zakonodavstvu:

- Široko, kontinuirano rasprostiranje i objašnjavanje zakona i njegovih implikacija
- Detaljne smjernice za sve uključene, o tome kako bi se zakon trebao provoditi u najboljem interesu djece
- Prijevod zakona, smjernica i informativnih materijala na lokalne jezike
- Izrada verzije zakona razumljive djeci
- Osposobljavanje i jačanje kapaciteta svih stručnjaka koji izravno i neizravno rade s djecom

Moguća mjesta za prijenos poruka:

- Pri upisu djeteta u matične knjige rođenih
- Prenatalna i postnatalna savjetovanja
- Svi ostali kontakti zdravstvenih službi i zdravstvenih djelatnika s roditeljima, budućim roditeljima i djecom
- Polazak u predškolu i školu, školski kurikulum i neformalno obrazovno okruženje
- Službe socijalne skrbi i skrbi u kontaktu s djecom (uključujući djecu u svim izvanobiteljskim okruženjima) i s obiteljima
- Početna obuka i stručno usavršavanje svih onih koji rade s obiteljima i djecom i za njih, uključujući učitelje, djelatnike socijalne skrbi itd.
- Elementi civilnog društva u kontaktu s djecom i obiteljima, uključujući vjerske skupine
- Radio, masovni mediji, internet, društvene mreže itd.

Poticanje pozitivnog roditeljstva

Roditeljstvo se odnosi na dosljednu skrb koju pruža bilo koji biološki roditelj, skrbnik ili bilo koji drugi skrbnik koji pruža dosljednu skrb djetetu. Skrbnici uključuju majke i očeve, braću i sestre, bake i djedove i drugu rodbinu uključujući nebiološke skrbnike kao što su očusi ili udomitelji.

Programi podrške roditeljstvu imaju dugu povijest i rigoroznu bazu dokaza.⁸ U proteklih 10 godina, više od 100 randomiziranih ispitivanja pokazalo je da programi za podršku roditeljima mogu imati sljedeće rezultate:⁹

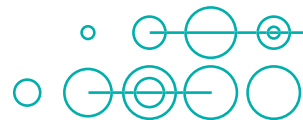
- Poboljšanje ishoda ranog razvoja djeteta (ECD)
- Povećanje broja odlazaka na rutinske zdravstvene preglede i poboljšanje rezultata prehrane
- Poboljšanje mentalnog zdravlja majki i djece
- Prekid ciklusa nasilja, uključujući počinjenje budućeg nasilja
- Promicanje pozitivnih društvenih normi o društvenim strukturama u zaštiti i odgoju djece.

Program roditeljstva može biti strukturirana intervencija usmjerena na roditelje i druge ključne djetetove skrbnike, a osmišljen je radi poboljšanja interakcije roditelj-dijete, kao i ukupne kvalitete brige koju dijete prima. Pozitivno roditeljstvo usmjereno je na stvaranje sigurnog djetetova okruženja u domu i izgradnju temelja podrške i brige za djecu putem odgovarajuće skrbi, ljubavi, kvalitetno provedenog vremena, pohvala, prilika za učenje i zdravih metoda suočavanja s nepoželjnim ponašanjem. Briga o odgoju uključuje pomaganje djeci da razviju zdrave društvene i emocionalne oblike ponašanja, podučavanje životnim vještinama te promicanje dobrobiti modeliranjem zdravih načina rješavanja problema i izražavanja osjećaja.

⁸Linkenbach, J, Perkins, HW & DeJong, W. (2003). Parent's Perceptions of Parenting Norms: Using the Social Norms Approach to Reinforce Effective Parenting. Chapter 15 in HW Perkins (Ed). The Social Norms Approach to Preventing School and College Age Substance Abuse: A Handbook for Educators, Counselors, Clinicians, San Francisco, Jossey-Bass

⁹Parenting for Lifelong Health: A pragmatic cluster randomised controlled trial of a non-commercialised parenting programme for adolescents and their families in South Africa. BMJ Global Health 2018; 3(e000539)

Programi mogu biti usmjereni na pojedinačne obitelji ili na odabrane ciljne skupine u općoj populaciji. Obično se sastoje od strukturiranog niza radionica koje provode razne aktivnosti učenja, a često su ti programi podržani raznim priručnicima. Može ih provoditi stručno ili posebno osposobljeno osoblje. Programi mogu biti grupni ili s pojedinim roditeljima/obiteljima, mogu uključivati djecu ili ne; mogu se održavati kod kuće ili u centru ili putem interneta. Mogu se kombinirati s drugim komponentama (npr. intervencije usmjerene na učitelja ili dijete).

Uz zabranu tjelesnog kažnjavanja djece u svim okruženjima, a osobito u domu, jedan od primarnih ciljeva je promijeniti norme, stavove i ponašanje roditelja te poučiti ih pozitivnom roditeljstvu kako bi se olakšao prijelaz s kažnjavajućeg na pozitivno roditeljstvo.

Evaluacija

Dokazi pokazuju da donošenje i provedba zakona koji zabranjuju svako tjelesno kažnjavanje može pridonijeti znatnom smanjenju njegove uporabe. Praćenje i evaluacija imaju ključnu ulogu u procjeni uspjeha i iskušenja provedbe zabranjujućeg zakona, a također su ključni u razumijevanju je li strategija provedbe utjecanja na znanje, stavove i ponašanje ciljane publike (npr. učitelja, roditelja i drugih skrbnika) zapravo stvorila pozitivne promjene za djecu. Praćenje i evaluacija trebaju uključiti sve u inicijativi za prelazak sa zabrane na eliminaciju, uključujući etičko sudjelovanje djece, koja su često u boljem položaju od odraslih da razmjenjuju informacije o vlastitim iskustvima.

Praćenje bi trebalo biti stalan proces prikupljanja i analiziranja informacija.¹⁰ Najbolje bi bilo kad bi se osnovni podaci prikupili prije provedbe zakona, time bi se olakšalo praćenje promjena u stavovima, znanju i ponašanju. Provedbe programa i intervencija za promicanje nenasilnog djetinjstva trebale bi uključivati mehanizme za olakšavanje praćenja putem stalnog prikupljanja i analize podataka. Postupak praćenje treba uključivati praćenje napretka planiranih aktivnosti, identificiranje problema, davanje povratnih informacija sudionicima i rješavanje problema prije nego što uzrokuju kašnjenja u provedbi mjera. Rezultate analize treba proslijediti onima koji mogu poduzeti odgovarajuće mjere.

SDG indikator 16.2.1 zahtijeva od država prikupljanje podataka o udjelu djece u dobi od 1 do 17 godina koja su od skrbnika doživjela bilo kakvo fizičko kažnjavanje i/ili psihičku agresiju u proteklom mjesecu. Ovi se podaci općenito prikupljaju s pomoću MICS¹¹, VACS¹² i administrativnih podataka.

Praćenje napretka u provedbi zabrane tjelesnog kažnjavanja ključno je jer:

- Kreatori politike trebaju čvrste i pouzdane podatke za prevenciju i intervencije.
- Moguće je steći iskustvo o tome kako treba identificirati buduće strategije, aktivnosti i partnere radi postizanja najboljeg učinka.
- Djeca i adolescenti bit će upitani o iskustvima nasilja, ali i informirani o stručnoj podršci.
- Dobro planiranje i koordinacija evaluacijskih mjera može dovesti do učinkovitijeg iskorištenja resursa.
- Malo je podataka o intervencijama usmjerenim na djetinjstvo bez nasilja u zemljama s niskim i srednjim dohotkom.

¹⁰INSPIRE Seven strategies for ending violence against children, str. 90

¹¹Multiple Indicator Cluster Surveys- Istraživanja višestrukih pokazatelja

¹²Violence against Children Surveys – Upitnici o nasilju nad djecom

Pozitivan utjecaj zabrane fizičkog kažnjavanja djece: poruke istraživanja:

U Novom Zelandu, gdje je prohibicija postignuta 2007. godine, stopa odobravanja fizičkog kažnjavanja pala je s više od 90 % iz 1981. na 40 % 2013. godine. Zabrana je postignuta u Poljskoj 2010. godine: odobravanje fizičkog kažnjavanja palo je za 18 % od 2008. do 2013. godine. Rumunjska je ostvarila potpunu zabranu 2004. godine; broj djece koju su roditelji udarili rukom bez ostavljanja traga, pao je za 22 % između 2001. i 2012. godine.

Više informacija i potpune reference dostupne su na adresi endcorporalpunishment.org/wp-content/uploads/research/Summary-of-research-impact-of-prohibition.pdf

UN0452571

Studije slučaja

Venezuela

Zabrana fizičkog kažnjavanja u svim stavkama ostvarena je 2007. godine izmjenama i dopunama Organskog zakona o zaštiti djece i adolescenata iz 1998.. Izmijenjeni zakon zahtijeva od odraslih da primjenjuju nenasilne metode odgoja i discipline za odgoj i obrazovanje svoje djece. Od države se također zahtijeva da uvede mjere zaštite "kako bi se ukinuli svi oblici fizičkog i ponižavajućeg kažnjavanja djece i mladih". Udruga Cecodap je 2011. provela kampanju "Putovnica za dobro ponašanje" – kojom su promovirani nenasilni vršnjački odnosi, ukidanje fizičkog kažnjavanja i pravo djeteta na dobar postupak. Kampanja je uključivala:

- Distribuciju brošure "Deset pravila dobrog ponašanja"
- Izradu materijala za edukaciju te edukaciju odraslih, djece i mladih
- Javnu kampanju podizanja svijesti o strategijama promicanja dobrog ponašanja prema djeci

TENEMOS DERECHO A VIVIR SIN VIOLENCIA
TENEMOS EL DEBER DE NO CAUSAR VIOLENCIA

La violencia en sus diferentes manifestaciones se ha convertido en parte de la vida de nuestros niños, niñas, adolescentes, familias. Se ha vuelto común y es aceptada socialmente en nuestros hogares: desde pegar, gritar, insultar (castigo físico y humillante), hasta las formas más crueles que pueden quitarle la vida a una persona o lesionarla gravemente.

No hay espacio que se salve: las casas, escuelas, comunidades, programación televisiva, internet, estadios... han abierto sus puertas a diferentes formas de agredir y descalificar.

Proponemos una movilización dirigida a toda persona, centro educativo, grupo que sienta no podemos conformarnos con pensar que la violencia es la forma de relacionarnos.

Es un llamado a reflexionar sobre lo que cada uno de nosotros podemos hacer en nuestra familia, comunidad, salón de clases, escuela...

Esperamos se convierta en un compromiso que trascienda una semana y se convierta en una campaña permanente.

PRINCIPIOS BÁSICOS

- 1. Cultura de la vida.**

La vida constituye un bien supremo y nadie puede disponer de ella, hacernos daño, herimos.
- 2. Todos merecen respeto.**

Las relaciones entre los seres humanos pueden y deben basarse en respeto hacia las otras personas. Nadie puede ser discriminado (a) por ser diferente, condición, edad...
- 3. Buen Trato.**

Todos los niños, niñas y adolescentes tienen derecho a una crianza y educación no violenta y a no ser víctimas de castigos físicos y humillantes (Art. 32 A LOPNNA).
- 4. La violencia no debe ser tolerable.**

Todo niño, niña y adolescente tiene derecho a estar protegido de todas las formas de violencia (Art. 19 Convención sobre los Derechos del Niño).
- 5. Vías pacíficas.**

El conflicto es inherente a las relaciones humanas; pero se debe solucionar de forma no violenta.

¿QUIÉNES PUEDEN PARTICIPAR?

Todas aquellas personas, organizaciones, asociaciones sociales, consejos comunales, miembros del sistema de protección, empresas, grupos, medios de comunicación, personalidades del arte, deporte, niños, niñas y adolescentes que sientan y crean que es posible promover relaciones basadas en el respeto, que creen o fortalezcan comunidades para el Buen Trato, en otras palabras que estén dispuestos a convertirse en promotores y promotoras del Buen Trato hacia los niños, niñas y adolescentes y de esta forma hacer Un Trato para el Buen Trato.

ACTIVIDADES SUGERIDAS

- 1. Actividades colectivas simbólicas.**

Tienen por objetivo recordarle a todos(as) que queremos un país sin violencia, donde prime el buen trato y el aprecio hacia el otro(a) (tanto en las familias, como en la escuela, en los sitios de trabajo, en los espacios públicos, en las relaciones entre los Estados, entre los diversos credos religiosos, etc.). Pueden organizarse en base a la disposición de las organizaciones involucradas, adaptándose a las necesidades y recursos propios de su comunidad.

 - 1. Honrando a las víctimas de la violencia.**

Se realizará un minuto de silencio por todos aquellos niños, niñas, adolescentes, jóvenes, madres, padres que perdieron su vida por la violencia, quienes resultaron heridos, afectados. Se invitará a honrar aquellas personas que conocimos o que conocemos para que hagan que nuestro compromiso sea mayor. La bandera nacional se izará a media asta.
 - 2. Celebrando la Vida.**

Cada centro podrá realizar reuniones, celebraciones para agradecer y valorar la vida, reafirmar el compromiso de "Si a la vida y No a la Violencia".

SÍMBOLO

Cinta blanca. Todos los niños, niñas, adolescentes, adultos, docentes usarán una cinta blanca en un lugar visible que simbolice el compromiso con la paz y la no violencia. En el caso de los niños y niñas que usen uniforme de color blanco se considerará la opción de usar la cinta como lazada, pulsera, en el cabello...

Información

Para el envío de sugerencias e información adicional:

Cecodap:

Tel: (0212) 9514079-9526269-9526378
Fax: 0212 9515841

Correo electrónico:
buentrato@cecodap.org.ve
www.cecodap.org.ve

@cecodap

cecodap organización / cecodap formación convivencia

Favor contactarnos para tener tus datos y así poder compartir la programación, materiales y recursos que se están preparando e intercambiar información.

SI A LA VIDA. NO A LA VIOLENCIA

- 3. Pacto por el Buen Trato.** Después de realizar una reflexión sobre las formas de violencia presentes a nuestro alrededor y que nos afectan, expresar nuestro compromiso para declarar Espacios de Buen Trato (el salón, la escuela, grupo...) mojado nuestras manos en pintura y poniéndolas sobre una superficie (tela, papel) con suficiente espacio y que quede expuesta.
- 4. Vacunación para el Buen Trato.** Se realizarán jornadas para administrar una dosis (caramelo, pastilla de chocolate), asociada con dulzura y cariño. Se les entregará una tarjeta de vacunación en donde podrán anotar las fechas de las nuevas dosis pues la paz es una tarea de todos los días. La idea central es poder garantizar que quien haya sido vacunado(a) reflexione sobre cuando ha sido violento(a) y cómo poder evitar este tipo de acciones.
- 5. Ciudadanos del Buen Trato.** Se realizarán Jornadas para la entrega de Pasaportes del Buen Trato. La idea es poder analizar cómo debe ser la Comunidad del Buen Trato de la cual queremos ser ciudadanos(as) y cuál es nuestro compromiso. En aquellos centros que ya se ha expedido el pasaporte se pueden hacer jornadas de renovación, trámite de visas que nos permitan retomar la reflexión y compromiso.

II. Actividades incorporadas en programación diaria.

En el caso de centros educativos, entidades donde niños, niñas y adolescentes comparten diariamente, se podrá reforzar el Buen Trato con actividades artísticas, culturales, deportivas, académicas en sus clases o actividades cotidianas que les permitan analizar y compartir sus inquietudes y propuestas sobre el tema. Se podrá asimismo realizar debates, cine foros, trabajos de investigación que permitan evidenciar los efectos de los distintos modos de violencia y cuáles son las posibles soluciones.

Algunas sugerencias:

Tomemos el cielo por la vida. Elevación de papagayos, globos con los deseos.

Al son de la vida. Canciones, bailes, canción-foros.

Coloreemos la vida. Dibujos, exposiciones, murales, carteleros.

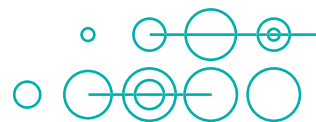
Oración por la vida. Expresión espontánea de nuestra fe.

Decálogo por la vida. Construirlo colectivamente.

Medios de comunicación. Se debe buscar la participación directa de diferentes medios de comunicación (nacionales, regionales, comunitarios), con el fin de que el mensaje se difunda a la mayor cantidad posible de personas. Se sugiere también que durante los llamamientos difundir textos que promueven la convivencia pacífica, tales como el Manifiesto: Si a la Vida. No a la Violencia

SEMANA DEL BUEN TRATO
16 al 22 Mayo 2011

Juntos por una convivencia sin violencia

Škotska

Fizičko kažnjavanje djece zabranjeno je u Škotskoj Zakonom o djeci (ravnopravna zaštita od nasilja) (Škotska) iz 2019. godine. Zakon je stupio na snagu 7. studenoga 2020. Škotska je prvi dio Ujedinjenog Kraljevstva koji je donio zakon kojim se svako fizičko kažnjavanje djece smatra protuzakonitim.

Zakon obvezuje škotske ministre na poduzimanje koraka prema podizanju svijesti javnosti i razumijevanju posljedica novog zakona. U skladu s tom obvezom i nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranama, škotska vlada poduzela je sljedeće mjere:

Objava obavijesti o Zakonu na:

- Mrežnoj stranici **škotske vlade** (sadrži informacije o radu Vlade)
- **mygot.scot** (informacije za građane o pristupu javnim službama u Škotskoj)
- **parentClub** (sic) (mrežna stranica škotske Vlade koja pruža savjete i podršku roditeljima i skrbnicima)
- Informacije o stupanju Zakona na snagu postavljene su na različite društvene mreže (npr. društvene kanale Kluba roditelja i na glavne društvene mreže škotske Vlade).
- kreiranje i objavljivanje **promotivnih materijala** o Zakonu kako bi se zainteresirane strane podržale u njihovu radu u vezi sa Zakonom.
- Informiranje o Zakonu u publikaciji Nacionalne zdravstvene zaštite (NZZ) za nove roditelje u Škotskoj pod nazivom " **Priprema, pozor, beba**". Ova je publikacija stavljena na raspolaganje svim trudnicama u Škotskoj, a objavljuje se i putem interneta.
- Priprema i distribucija **okvirnog dokumenta** za podršku dostavnim tijelima i stručnjacima u razvoju vlastitih informacija o zabrani, a specifičnih za njihov sektor.
- Pružanje podrške roditeljima i skrbnicima putem marketinške kampanje i digitalnih resursa.

Scottish Government
Riaghaltas na h-Alba
gov.scot

The law on all forms of physical punishment of children in Scotland has changed.

On 7 November 2020, all forms of physical punishment of children became against the law in Scotland.

If you want to know more about this change in the law, please visit our [website](#).

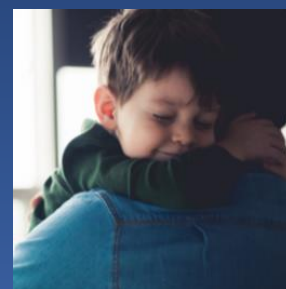
This contains information about why this law has been introduced and what it does.

Our website also includes details about what we've done to prepare for this change in the law and where support is available for those that want it.

This change in the law is about making things better for children in Scotland.

Physical punishment is not in the best interests of children, and it can be harmful. It includes but is not limited to smacking, slapping, skelping and pinching.

We want Scotland to be the best place in the world for children to grow up, and this legal change supports that aim.

We know it can sometimes be difficult to cope with being a parent or carer.

That's why we've put together some advice and tips for keeping calm when things get challenging.

You can find these, and other helpful hints, on our [ParentClub](#) website.

And remember, if you're a parent, you're not on your own.

We all find things challenging sometimes, but you do not need to go it alone - support is available.

If you think speaking to someone might help, you can talk to [Children 1st Parentline](#). This is a free service.

Više studija može se pronaći u sklopu UNCAT smjernica za provedbu pozitivnog odgoja (vidi stranicu 3)

**End Violence
Against Children**

**End Corporal
Punishment**

Positive
Discipline In
Everyday Life

Save the Children

secretariat@end-violence.org

end-violence.org
endcorporalpunishment.org

f @GPtoEndViolence
@ @GPtoEndViolence
t @GPtoEndViolence

633 Third Avenue, Floor 25, New York, NY 10017